

Shabat: Dag der dagen.

De kerk heeft na de vierde eeuw moeite met de Shabat. Dit heeft vooral te maken met het instellen van een nieuwe kalender, zoals we die nu kennen, en het loslaten van de Bijbelse kalender.

De Shabat zegt ons weinig meer, voor de meeste christenen slechts als de joodse rustdag. Maar in het licht van de bijbel spreekt het jammer genoeg niet aan. Toch is "Shabat vieren" van wezenlijk belang voor de kerk van Christus.

Wat betekent het woord Shabat eigenlijk? Daarvoor gaan we terug naar het einde van de schepping, zoals het beschreven staat in Genesis 2. Vers 2: 'Toen God op de zevende dag het werk voltooid had, dat Hij gemaakt had, rustte Hij op de zevende dag van al het werk, dat Hij gemaakt had. 3. En God zegende de zevende dag en heiligde die, omdat Hij daarop gerust heeft van al het werk, dat God scheppende tot stand had gebracht'.

Het Hebreeuwse woord, dat hier voor rusten gebruikt wordt is: S B T (Shabat). Dit woord betekent dus letterlijk 'rusten'. Maar zoals met vele woorden in het Hebreeuws heeft het begrip rusten, wat hier wordt bedoeld twee kanten.

Het is niet alleen het nalaten van werkzaamheden maar ook toekomen aan wat echt belangrijk is. Niet alleen 'even niets doen', maar juist je bezinnen op de zin van het leven en daarin je rust vinden. Dát is het belang van de Shabat. In de bijbel hebben de dagen geen naam maar een getal: Yom Rishon, Yom Sjeni, enz. (eerste dag, tweede dag, enz.) Alleen de zevende dag heeft een naam: Yom Shabat, dat is dag van de rust, of eigenlijk: dag van de bezinning, en dag van de Heer.

Ps. 90: 12 bidt: 'Leer ons zó onze dagen tellen, dat wij een wijs hart bekomen'. Zo tellen we onze dagen: naar de zevende dag toe, de dag van de bezinning over onze verhouding tot God.

Deze dagtelling heeft de kerk losgelaten en is akkoord gegaan, hoe dubbel het ook mag klinken, met het vervangen door de namen van Germaanse afgoden (zon, maan, tiwaz, wodan, donar, freia en saturnus). Hierdoor dreigen wij de wijsheid, die in de zevende dag ligt, te verliezen.

Dietrich Bonhoeffer brengt deze wijsheid prachtig onder woorden: 'De Shabatsrust is het zichtbare teken, dat de mens door Gods genade en niet door de werken leeft. De tot machine gedegradeerde mens heeft rust nodig, om helderheid te brengen in zijn denken, om zijn gevoel te zuiveren en zijn wil opnieuw te ordenen'.

Dat het niet de bedoeling is op Shabat niets te doen, moge duidelijk zijn. Want zoals rusten (shabat) niet 'niets doen' betekent, betekent ook werken, in het Hebreeuws 'avad' niet alleen werk verrichten, bv. om je brood te verdienen, maar juist ook 'dienen', je dienstbaar maken.

Dit houdt in, dat er een actieve invulling aan de Shabat moet worden gegeven. Dit wordt noch versterkt door het shabatsgebod in Deut. 5:12, waar het Hebreeuwse woord 'sjamar' vertaald wordt door onderhouden.

En iets onderhouden kun je niet doen door lui achterover te leunen en niets te doen, maar alleen door actief bezig te zijn. Ook in het nieuwe testament zien we Jezus zó bezig met het onderhouden van de Shabat, óók en juist dán, als hij genezingen en wonderen verricht.

Ook de kerk van de eerste eeuwen was zo bezig met de Shabat: bezinnend en lerend en na de Shabat op de avond van de eerste dag (zaterdagavond!) de opstanding van Messias Jezus herdenkend.

Dat is de dagen tellen naar de Shabat toe en in het verlengde daarvan toelevens naar de eeuwige Shabat.

Laat, als we bezig zijn met Shabat en Zondag, vooral dít belangrijk zijn: de Shabat – de rustdag – is ons gegeven om ons te bezinnen over wat écht belangrijk is: onze houding tót en onze verhouding mét God!

Voor de Messiasbelijdende Joden en de gelovigen uit de volken, die weer naar de oorspronkelijke Shabat terug zijn gekeerd, is de Shabat de dag waarop mensen samen hun vreugde over de schepping en het geschapen zijn kunnen delen, maar ook om te herdenken dat Yeshua haMashiach [Messias Jezus] door Zijn priesterlijke verzoeningsdaad de ware Shabat heeft gebracht: de rust voor het hart door de vergeving van de zonden.

De Shabat duidt tevens de eeuwige Shabatsrust bij de wederkomst van Yeshua haMaschiach aan. Maar de Shabat heeft ook nog een maatschappelijk aspect: het is belangrijk om gasten uit te nodigen! De Shabat begint in elk gezin immers met een huissamenkomst en leidt daarmee de heiligende rust van deze 7^e dag in. En voor een samenkomst worden altijd gasten welkom geheten: niet voor een kopje koffie met een koekje, maar voor een feestmaal, want deze maaltijd, een tafel met gasten is tegelijk een Mizbeach, een heilig altaar voor de Eeuwige! De Here Jezus heeft ons immers geleerd dat alles wat wij voor de geringste van Zijn broeders hebben gedaan, wij voor Hem hebben gedaan.

Het streven om zo veel mogelijk gasten te hebben op Shabat heeft in het Jodendom vanouds een sterk sociologisch accent: hoe meer gasten hoe beter. In het Nederlands zou je kunnen zeggen: hoe meer zielen, hoe meer vreugde! Maar als je helemaal geen gasten hebt, dus als je echt niemand uitnodigt, dan ben je wel een "Schlemiel", dan deug je niet, want je bent dan ongastvrij en dus gierig! Als je nooit gasten uitnodigt voor een maaltijd, en vooral op Shabat, plaats je jezelf buiten de gemeenschap. Gastvrijheid, ofwel in het Jiddisch "Hachnuses Oirech" genoemd, (haCh'nasat Or'chim = het ontvangen van gasten) is immers een Mitz'va, een goddelijke opdracht, een religieuze plicht. Het hoort zo! In de NBV van Hebrëen 13:2 lezen wij: "Houd de gastvrijheid in ere, want zo hebben sommigen zonder het te weten engelen ontvangen".

Voor de viering van de 'Erev-Shabat' (de avond van de Sabbat – op vrijdagavond) wordt veel een bepaalde liturgie gebruikt. Deze liturgie, de 'Qabalat Shabat' in te downloaden onder de volgende link: <https://yachad.nl/11-00-01-qabalat-shabat-liturgie/>